

SLOVENEK

Velja po pošli:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za štiri leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za štiri leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

za pošlj, na dom 20 h za mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat 8 " "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Volilna geometrija.

Cim bolj se bliža trenutek, ko prinese baron Gautsch v državno zbornico načrt volilne reforme, tem bolj se pojavljajo po raznih listih razna „odkritja“, ki so si pa tako nasprotna, da je iz njih razvidno le to, da noben list ni dobil še v roke popolnega načrta, ampak da je le tu ali tam kaj vjel. — Mnogi listi zaradi tega nalašč imenujejo kako število, da bi s tem izzvali vsaj odgovor, ali je resnično ali ne. Tako smatramo tudi vest nekega dunajskega lista, ki je dal Kranjski 12 mandatov, torej enega na vrh, ki ga ima najbrž shranjenega za kranjske Nemce, kar je pa po naši sodbi izključeno.

Da bo vpeljana splošna in enaka volilna pravica, je že gotovo, in tudi zastopniki doslej privilegiranih stanov se se že te misli privadili, če se tudi niso še prav z njo sprijaznili. A boj se bo vršil za vol. okraje, kajti Nemci bodo vse sterili, da si ohranijo vsaj z umetno razdelitvijo volilnih okrajev kar meči mnogo mandatov.

Slovenecem je zdaj najnevarnejša nasprotnica nemška ljudska stranka. Na Kranjskem nam ne bo mogla blizu, kajti tu se tudi z nobeno geometrijo ne da Slovencem škodovati. A drugače bo na Stajerskem in Koroškem. — Nemška ljudska stranka bo tudi tod propadla polagoma popolnoma, a ravne v jezikovno mešanih okrajih upa dobiti še za bodočo dobo nekaj pomoči in se torej trudi na vse načine, da bi se zložili razni kraji tako, da bi izginile slovenske manjšine v nemških večinah.

V tem oziru podaje prav poučen zglede neka knjiga,*) katere pisatelj zagovarja pri nas neizvedljivo misel, da bi bila vsa država en volilni okraj in bi vsak volivec volilene osebo, kateri največ zaupa, brez ozira na kraj, stan in narodnost. Kakor je ta misel utopična, tako je pa prav poučna kritika drugih volilnih sistemov, ki jo podaje

*) Ludwig St. Rainer: Wahlreformstudien. Franz Deuticke, Leipzig und Wien. 1906.

Na Koroškem imamo primer,**) kako se z volilno geometrijo lahko dosežejo čisto nasprotni rezultati volitev, tako, da ostanejo mnogi tisoči velilcev brez zastopstva edine le zato, ker se potisnejo v okraj z nasprotno večino.

Vzemimo, da bi prišel na Koroškem en poslanec na 50 000 prebivalcev, da bi dobila terej Koroška 7 mandatov. Ker statistika izkazuje 269.960 Nemcev in 90.495 Slovencev, bi moralo biti izvoljenih 5 Nemcev in 2 Slovence. Če se hoče ustreči Nemcem, je lahko, pripraviti Slovence tudi ob ta dva mandata. Zato ni treba deliti niti sodnih okrajev, ampak treba je le zložiti:

Vogliče, Grajfaburg, Koteče, Smehor, Trbiž in Podkloster s 35.887 Nemci in 11.830 Slovenci; Trg (Feldkirchen), Zavadje, Mištat, Zgoranje Belo in Spital ob Dravi z 49.480 Nemci in 93 Slovenci; Beljak, Ržek in Paternion s 35.238 Nemci in 13.760 Slovenci; mestni in kmečki okraj Celovec s 43.074 Nemci in 14.557 Slovence; Breže, Borovlje, Doberloves, St. Vid in Krke s 37.873 Nemci in 15.955 Slovence; Velikovec, Svinec, Stari dvor, St. Lenard in Železno Kapljo s 33.150 Nemci in 15.335 Slovenci; Valsberg, St. Pavel in Pliberk s 35.293 Nemci in 17.965 Slovence.

Če se tako razdele volilni okraji, ne bo na Koroškem vkljub splošni in enaki volilni pravici izvoljen niti en Slovenec, ker stoji povsod proti Slovencem taka nemška večina, da jih čiste zaduši.

Lahko se pa razdele ti okraji tudi drugače, slovencem v prilogo, tako da dobe Slovenci celo tri mandate. Treba jih je le takole zložiti:

Pliberk, Dobrlaves, St. Pavel in St. Lenard s 26.895 Slovence in 24.920 Nemci; kmečke občine celovške, Borovlje in Ržek z 28.390 Slovence in 25.436 Nemci; Trbiž, Smehor, Podkloster, Železna Kaplja in Velikovec s 27.103 Slovence in 19.088 Nemci.

**) Tam str. 17.

V tem slučaju bi utegnili biti izvoljeni trije Slovenci, tako da bi 70.000 Nemcev bilo brez poslanca. Če se pa sodni okraji raztrgajo in se zložijo posamezne občine po potrebi, se dosežejo lahko še boljši uspehi. Treba je vzeti v roke le podatke ljudskega štajta. Taka je umetnost volilne geometrije, po kateri se je l. 1873. ministrstvu Lasserjevemu, po imenu Auerspergovemu posrečilo, pritisniti Čehe ob steno in pomagati nemškemu liberalizmu do zmage.

Ni nam treba poudarjati, da Nemci tudi zdaj upajo v volilno geometrijo in da peizkušajo pri vladi vse, da bi dosegli sebi koristno razdelitev volilnih okrajev na Koroškem in Stajerskem. Zato pa je v tem trenutku naša najnevarnejša nasprotnica nemška ljudska stranka, ki bi rada na račun Slovencev rešila nekaj nemško-liberalnih ali nacionalnih poslancev politične smrti. Torej pozor!

Balkan. — Italija. — Avstrija.

„Vossische Zeitung“ obširno odgovarja na dementi Crne gore glede zveze Srbije, Crne gore in Italije. Dne 1. okt. l. l. je došla v Bar prva italijanska pošiljatev topov, dne 10. oktobra ji je sledila že druga. Crna gora je torej v kratkem dobila 48 topov (36 poljskih in 12 trdajavskih po 12 do 15 cm). Poleg tega ji je Italija podarila še 50.000 patron za puške. To se je zgodilo sicer tajno, a izvedelo se je vseeno po turških oblastih. Srbija je izpočetka sicer prezirala Crnogorce, a ko je videla, kako jih podpira Italija, je takoj izpremenila stališče in rada stopila v zvezo s Crno goro. Nevtrjetno je, da bi Italija o teh pogajanjih ne bila ničesar vedela. Najprvo so začeli uvažati novi zavezniki orožje v Albaniji in Novi Pazar. Okoli Prištine, Senidža in Pjevlja so razdelili do 8000 pušk: 5000 se jih dali kristjanom, 3000 pa mohamedancem. Da so jih dali kristjanom, ni sumljivo, bolj sumljivo pa je oboroževanje mohamedancev, iz česar se dá sklepati, da imata Crna gora in Srbija tudi defenzivno zvezo proti avstro-ogrski okupaciji Albanije. Zato oborožujeta tudi mohamedance. Srbski poslanik v Carigradu, Smić, je na podlagi defenzivne zveze s Crno goro začel opozarjati porto,

naj nadzoruje avstrijsko gibanje okrog Plevlja. — K sklepu vprašuje list: Kaj pa je Crna gora dolžna steriti Italiji kot protiuslugo za prejete topove? — Listi z ozirom na podarjene italijanske topove našemu sosedu, Crni gori, pripominjajo, da je Avstrija takoj na to podarila popolno gorsko baterijo laškemu sosedu v Afriki, abesinskemu nježušu Meneliku. S tem bi bila poravnana italijanska „prijaznost“ napram Avstriji.

Tudi „Münchener Neueste Nachrichten“ piše: o topovskem darilu, ki ga je Italija napravila Crni gori. Crnogorsko vojaštvo bode v rabi topov podučevali laški častniki. Topove je baje plačal sam Viktor Emanuel, pokrovitelj irredentovskih težnj in italijanskih načrtov na Balkanu. Iz procesa Contina je razvidno, kako se Italija zanima za južne avstrijske pokrajine. Znano je tudi, da je italijanska luka Jaki na novo utrjena in oborožena. Tudi po drugih obmorskih mestih so napravili postaje za torpedovke. Zveznica iz Bara v Crno goro se gradi z italijanskim denarjem pod nadzorstvom italijanskih inženirjev. Vse to je naperjeno proti Avstriji. Sicer je Italija avstrijska zaveznica, a to ne pomeni nič. Italija čaka trenutka, ko bo avstrijska armada oslabiljena vsled spora z Ogrsko. Balkanske države je tudi za ta trenutek treba pridobiti za se in Avstrija se bo morala braniti proti raznim sovražnikom na dolgi črti od Gardskega jezera do donavskega ustja proti Italiji, Crni gori, Bolgariji in Srbiji. In morda bosta zaveznika Italije takrat tudi Franc Kossut in grof Apponyi. Mogoče se zgodi takrat, da Rusija ne bo mogla posredovati in ako se izjalovi mareška konferenca, bo tudi Nemčija sama s seboj in s svojimi načrti imela toliko posla, da ne bo mogla misliti na Balkan in na svoji „zaveznici“ Italiji in Avstriji. Tako imenovani bavarski list. Vse tuje časopise govori o veliki usodni vojski, v katero bo v kratkem zapletena Avstrija, a pri nas se ne stori — nič.

Vojska zaradi Maroka?

Mareška konferenca v Algecirasu ni zanimala širše javnosti, dokler so razpravljali o davčnih in carinskih vprašanjih. A čez noč se je izpremenil položaj. Razpravljati so namreč jeli vprašanje o presnovi mareške policije. Francozi namreč zahtevajo, da prepuste vele-vlasti vse policijske zadeve

LISTEK.

Bog vidi resnico, a je ne odkrije takoj.

Iz „Narodnih pripovedk“ grofa L. N. Tolstega. Prir. dil Fr. J. (Dalje.)

Žena se je žalostila zaradi moža in ni vedela, kaj naj misli. Otroci so bili še vsi majhni, enega je še dojila. Vzela je vse s seboj in se odpravila v mesto, kjer je bil zaprt njen mož. Začetkoma ji niso dovolili vstopa, pa je preprosila nadzornike in pripeljali so jo k možu. Ko ga je ugledala v obleki kaznjencev in v verigah skupaj z razbojniki, se je zgrudila na zemljo in se dolgo ni mogla zavedati. Razvrstila je otroke krog sebe, sedla k njemu in mu začela praviti o domačih razmerah in nato natanko izpraševati, kaj se mu je vse dogodilo. Povedal ji je vse. Nato reče ona:

„Kako bo sedaj?“

On ji odgovori:

„Trebalo bi prositi carja. Nedorložnega me ne morejo kaznovati.“

Žena mu odgovori, da je že sama poslala prošnjo za pomiloščenje na carja, a ni bila uslišana. Aksjonov ni odgovoril ničesar in se zamislil.

Tedaj mu reče žena:

„Nisem imela takrat . . . saj se spominjaš . . . zastonj tako hudih sanj, da si popolnoma osivel. In res si že popolnoma osivel. Bolje bi bilo, da nisi šel takrat!“

In začela je gladiti njegove lase in rekla:

„Vanja, ljubček moj, povej svoji ženi resnico: Kaj si res ti to storil?“

Aksjonov reče:

„Kaj me tudi ti obsejaš?“

Zakril si je obrz in zajokal. Prišel je vojak in ukazal ženi oditi z otroci. In Aksjonov se je zadajšč poslovil od svoje družine.

Po ženinem odhodu je začel Aksjonov premišljavati njene besede. Ko se je spomnil da ga je tudi žena sumila in vpraševala, če je on ubil kapo, tedaj je rekel sam pri sebi: „Res, razun Boga ne more nikdo vedeti resnice in samo Njega je treba prositi in od Njega moram pričakovati pomoči.“ In od tega časa ni prosil več Aksjonov za pomiloščenje, nehal je upati in samo molil k Bogu.

Aksjonovu so prisodili palice in ga poslali v prisilno delavnico. In tako se storili. Pretepli so ga s palicami in ko se se

rane zacelile, so ga pregnali z drugimi prisiljenci v Sibirijo.

V Sibiriji je preživel Aksjonov v prisilni delavnici 26 let. Lasje so mu postali beli kakor sneg. Brada zrastle mu je dolga, ozka in siva. Vsa njegova veselost se je izgubila. Sključil se je, hodil tiho, govoril malo, smejal se ni nikdar in pogosto molil k Bogu.

V ječi se je naučil Aksjonov delati črevlje in za prisluženi denar je kupil evangelij in ga prebiral, ko je bilo svetlo v ječi; o praznikih pa je hodil v kaznično cerkev, prebiral dejanja apostolov in pel na koro, — glas je imel še vedno lep. — Predstojništvo je ljubilo Aksjonova, ker je bil ponižen, jetniki-tovariši pa so ga imenovali „dedka“ in „božnega človeka“. Ko so v ječi kaj prosili, so tovariši vedno poslali Aksjonova k predstojništvu, in ko so se prisiljenci sprili med seboj, tedaj so prihajali vedno k Aksjonovu, da bi razsedl.

Od doma ni dobil Aksjonov nobenega pisma in ni vedel, če se žena in otroci še živi.

Nekoč so pripeljali novih kaznjencev. Zvečer so se vsi stari kaznjenci zbrali okrog novih in jih začeli izpraševati iz katerega mesta ali vasi so in čemu so jih obsedili.

Tudi Aksjonov je prisedel k novim in zamisljen poslušal, kaj je kdo pripovedoval. Eden izmed novih je bil visok, zdrav starec pri šestdesetih letih, s sivo ostrizeno brado. Pripovedoval je, zakaj se ga obsedili. Pravil je: „Kar tako, bratci, zaradi ničesar sem prišel sem. Vozniku sem odvezal konja od sani. Razumete, pravili so: „Ukral si“. Jaz pa pravim: same hitrejšje sem hotel priti . . . konja sem pustil. Voznik je moj prijatelj. Kaj je to prav? jih vprašam. „Ne“, pravijo, „ukral si“. A tega ne vedo, kaj in kje sem ukral. Res bile so stvari, zaradi katerih bi me morali že zdavnaj semkaj poslati, a sedaj me niso po zakonu pregnali.“

„Da, lažeš! Bil si že v Sibiriji, pa nisi bil dolgo tukaj gost.“

„Odkje si pa ti?“ vpraša eden izmed kaznjencev.

„Jaz sem iz Vladimira, tamošnji meščan. Imenujejo me Makara, po očetu pa Semjonoviča.“

Aksjonov je privzdignil glavo in vprašal: „Ali si slišal, Semjonovič, v Vladimiru o družini kupca Aksjonova? Se žive?“

„Kako da ne bi slišal! Bogati kupci, same škoda, da je oče v Sibiriji. Menda je tak, kakor smo mi grešniki. Zakaj si pa ti, tukaj, dedek?“ (Konec prih.)

je za jelene od 1. febr. do 31. maja, za košute in mladiče od 1. febr. do 31. avg., za srnjake od 15. jan. do 16. maja, za srne in mladiče od 1. jan. do 31. okt., za poljske zajce od 1. febr. do 16. avg., za prepelice in ključače od 1. febr. do 31. jul., za divje gosi, divje race in liske od 1. marca do 30. jun., za fazane od 1. febr. do 16. sept., za jerebice od 1. jan. do 30. jun.

— Pasivni odpor slovenskih županov. Piše se nam: Ake uradi nočejo z občinami dopisovati v slovenskem jeziku, naj se jih do tega pripravi s pasivnim odporom in sicer na ta način, da se vsako došlo nemško pismo zapiše v opravljeni zapisnik, pismo pa vrne dotičnemu uradu „s prošnjo, naj se pričujoči dopis preloži na slovenščino ter se potem semkaj vrne“. Tako nihče ne bo mogel trditi, da se je kdo uradevanju uprl.

— Prepovedano potovanje v Zemun. Hrvaške dijake, člane „Mladosti“ so v Zemunu ustavili in jih niso pustili odpotovati dalje v Beograd. Vse pri tožbe so bile zaman. Srbski dijaki so na kolektorju zaman čakali hrvaških dijakov ter so priredili demonstracijo proti Avstriji, nakar so se odpeljali v Zemun, kjer so prisostvovali hrvaškemu koncertu.

— Na smrt obsojeni — oproščeni. Pri lanskim porotni obravnavi v Rovinju so bili radi umera obsojeni na smrt na večala Tomo in Matija Radovan ter Anton Stifanič, Ivan Sinožič in Martin Tidič. Višje kasacijsko sodišče je odredilo novo razprave in pri novi porotni obravnavi, ki se je zaključila v soboto, so bili vsi oproščeni.

— Angleški kralj v Opatiji. Mažarski časopisi poročajo, da pride spomladi angleški kralj Edward v Opatijo.

— Cel bataljon vojakov je bil aretiran v Sisku vsled nepokornosti. Vojaki so brambovci 27. pešpolka in jih je po številu 160. Odpeljani bodo v brambovske zapore v Zagreb, kjer se bo vršila matančna preiskava.

— Vele materine smrti se je ustrelila hči vpočenega finančnega kontrolerja Kōaiga v Zagrebu. Pravi jo, da ni mogla preboleti te velike izgube.

— Koliko zapijemo na Kranjskem? Na Kranjskem popijemo žganja za kakih 7.200.000 K, vina okoli 8.800.000 K in piva 3.000.000 kron, skupaj za celih 19.000.000 K.

Stajerske novice.

š Tat na maškeraadi. Mariberski in graški policiji je dobro znano tat Martin Trunčič. Ako kaj naredi v Gradcu, pobegne v Maribor, če pa kaj učini v Mariboru, pa jo popihne v Gradec. Ko je minolo sobota izmaknil v Gradcu nekemu gospodu 180 K, mislil se je v Mariboru skriti. Vsled ovadbe graške policije so ga sicer po Mariboru iskali, toda niso ga zasledili. Trunčič se je pa med tem maskiral in šel na maškeraado pri Gectzu. Tukaj se je vsedel v garderobo in se ni ganil iz nje. Rekel je, da nekega čaka. Čakal pa je samo prilike, da bi zopet kaj izmaknil. Neki gospod pa ga je vendar spoznal in ga evadil policaju, ki mu je raztrgal larfo raz obraz in ga odpeljal v zapor. V ponedeljek zjutraj pa, ko je odprl jetnišnišar ječe, skočil je naenkrat Trunčič iz ječe in pobegnil. Policija ga je cel dan iskala, toda do večera ga še ni našla.

š Zlore je padel neki delavec na koroškem kolodvoru v Mariboru, ko je prevažal premog na skladišče. Na njega je padla težka samokolnica polna premoga ter ga poškodovala na glavi in v križu, da so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico.

š Nov most čez Dravo v Mariboru. Med Nemci so sedaj v Mariboru tri stranke, od katerih hoče vsaka na drugem prostoru imeti most. Esi ga zahtevajo v nadaljevanju Gespeške ulice, drugi v nadaljevanju Vitrinjske ulice. Med tem, ko se ti dve stranki prepirata za most, začel je znani Franci Girstmayer agitirati za most v nadaljevanju Ključavničarske ulice. Kakor se govori, je vlada odredila novi komisiji pregled.

š Poljudna predavanja za kmete in delavce. Dosedaj so se vršila tri taka predavanja. Kaže se na tako malo zanimanja, da je škandal. Gospodje predavatelj se trudijo, da so predavanja res zanimiva, toda niti toliko se občinstvo ne izkaže hvaležno, da bi prišlo poslušat. Minolo nedeljo je predaval notarski kandidat g. Merčinko o testamentih, kar je razložil v prav poljudni besedi. Potovalni učitelj g. Goričan je predaval o vzrokih, zakaj propada kmečki stan. Ta predmet je tako važen in g. predavatelj, ki je znan kot dober govornik in izvrsten strokovnjak, ga je razložil tako poljudno, da je res občalovati, da je od strani okoliških kmetov tako malo zanimanja. Upamo, da bo prihodnje predavanje, v nedeljo, boljše ob skano.

š Katoliško delavsko društvo v Mariboru je imelo 11. t. m. družbinski večer, ki je bil zelo dobro ob-

iskan. Pevske tečke so žele občno pehalo, posebno selo-pesmi gosp. Markošek. Takšne prireditve zelo povzdigujejo družabno življenje v društvu in je želeli, da se pogoste kaj enakega priredi.

š Umrl je v Pekrah pri Mariboru naučitelj g. Hans Wiesiak. Mož je bil sicer slovenskega pokolenja, toda naš naroden nasprotnik. Bil je tudi častni stotnik tamošnje nemške požarne brambe.

š Osebna vest. Računski asistent v Gradcu g. Jesip Jak je prestavljen v finančno ministrstvo.

Ljubljanske novice.

lj Opozarjamo na današnje veleznimivo javno predavanje g. prof. Evgena Jarca iz Kranja. Predavanje se vrši v „Slov. kršč. soc. zvezi“ v Frančiškanskih ulicah, tečno ob pol 8. uri zvečer. Vstop vsakemu prost.

lj Leonova družba. V sredo 14. t. m. zvečer se bo nadaljeval razgovor o ljudski izobrazbi. Razgovor bo vodil prof. dr. Krek.

lj Zabavni večer je priredil v nedeljo zvečer ženski oddelek „Slov. kršč. soc. zveze“ v društvenih prostorih. Po kratkem pogovoru g. predsednice Manfreda je imel silne šalje, a obenem lepe poudčen predpusti govor g. dr. Jeršič. Z običajno napetostjo je poslušal najštevilneje zbrano občinstvo priljubljenega govornika. Pod vodstvom g. Čadeža so lepe pevali zbori: mešani, moški in ženski. Posebno „Predice“ so ugajale. Izborne je deklamovala pesem „Vdova“ gđ. Zakrajšek. Veseli smo ju, kadar je vidimo na odru Dobro je pogodila svojo vlogo planšanca v prizoru „Plašanca“. Nad vse dobro pa je uspejala igra „Pri gospodi“. Igra je že sama na sebi zanimiva in prijetna. Naravnost elegantna je bila gđ. Češnar v svoji vlogi kot absolutirana učenka višje dekliške šole. Prava emancipiranka, pri vsej eleganci — neumna goska. Gospe je prav izborno pogodila kot dobra igralka in deklamaterka že znana gđ. Zakrajšek. Prav resolutna kuharica je bila gđ. Slibar, ki ima najlepši igralski dar. Gđ. Juvančič je dobro igrala sobarico Micono Mico Mari. To je bila skozinjskozi dovršena Mica. Prav dobra je bila v svoji kratki vlogi tudi gđ. Mozetičeva. Od delavk naravnost rečeno, nismo pričakovali tega. Dekleta le pogum, talente imate! — Potem je sledila prosta zabava, vseskozi prijetna. Hvala „Zvezi“ in odberu in pridnim sodelavcem za lepo zabavo. Zadovoljni smo vsi, sodelujoči člani, odbor in gledalci. Najbolj je z materijelnim uspehom lahke zadovoljen odbor. Mu želimo še več uspehov!

lj Nesreča na električni cestni železnici. Danes dopoldne se je pred „Bavarskim dvorom“ na Dunajski cesti pogovarjala posestnica Jera Severjeva iz Savelj št. 24 z neko žensko. Stali sta tik prage in ko je prihajal električni voz je prijateljica Severjevo na to opozorila. V razburjenosti je pa Severjeva odskočila mesto od tira na tir. V tem trenutku je pa že zadel vajo električni voz, ki jo je pečrl na tla in je na desni roki poškodoval.

lj Dezertiral je včeraj domobranec Tomaž Jakopič z jezice.

lj Na južnem kolodvoru je bil izgubljen oziroma najden otročji mufl, dežnik, vreča kurje piče in palica.

lj Prijet subagent. Mestna policija je aretovala na južnem kolodvoru delavca Frana Mlakarja iz Podgorje v kočevskem okraju, ker je spravljal ljudi v Ameriko in jih pošiljal Zwilchenbartu v Bazel. Pri Mlakarju so dobili pismo, v katerem mu Zwilchenbart obljubuje za vsako osebo 6 K.

lj Smrtna kosa. Na Karlovski cesti št. 28 je umrl znani občespovstovani gostilničar in bišni pesestnik gosp. Iva n Ahlija (Rihter) star 59 let. N. v m. p. — Umrla je soproga sprevednika juž. železnice g. sp. Terezija Walcher.

lj Potres. Včeraj ob 7. uri 4 min. zvečer smo čutili v Ljubljani močan potresni sunek.

lj Mednarodna panorama. Pariz je mesto, kjer je dema luksurjoznost v večji slogu. Ta se kaže povsod, pri vseh prireditvah pariških; zato tudi ne smejo biti izvzeti pogrebi in mrtvaški sprevedi. Če umre pa celo predsednik republike — zlasti če še nenavadne smrti — je to pevod, da je cele glavne mesto Francije na nogah. V mednarodni panorami vidimo ta eden pogreb predsednika Carnota. Kakor množice mravelj, tako se tare nebrojno število ljudstva od njegovem mrtvaškem odru in ob sprevedu. Lepe so posebno slike, ki nam kažejo mrtvaški sprevedi; neštevilne korporacije v lastnih uniformah, nebrotni vozovi samih vencev spremljajo spreved, da ga ni ne konca ne kraja.

lj Veselica »Katol. društva rokodelskih pomočnikov«. Večkrat smo že hvalno omenjali pevskega zbor

„Rokodelskega društva“ in z veseljem pevdarjali, da so igre, ki jih prireja društvo, dobro naučene in spretno uprizorjene. Veselica ki se je vršila v nedeljo, 11. t. m., v „Rokodelskem domu“, je to našo sedbo v polnem obsegu potrdila. Pevski zbor pod vodstvom g. P. Gorjupa je svoje nalogo izborno rešil. Gospod L. Bajde je za svoj s pravim umevanjem prednašal samospjev „Tretja solza“ žel burno pohvalo, neutrujlivi spretni pevec kupletov, g. J. Ložar, je moral na občno zahtevanje dodati več dobro oseljenih točk. In kaj naj rečemo o veliki ljudski igri „Moč pravice“ ali „Andrija Grča“. Najboljšo pohvalo je dalo igri navzočno občinstvo, ki je — dasi je bila dverana natlačeno polna — tri ure z napeto pozornostjo spremljala razvoj dejanja. Vsi igralci so bili na svojem mestu. Predstavljaevce naslovne vloge (gospod Bukšek) je celo v najtežji partiji — ko Andrija Grča zblazni — izborne predočeval glavnega junaka. Njegovega sorodnika krčmarja Grego, ki je duša igri, je vrlo tolmočil nam že dobro znani g. Vrančič. V spretnih rokah so bile vloge hajduka (gjurjo (gosp. Peterlin), polkovnika Mrazoviča, sluga Friceta (g. Eržen) in Andrijevega očeta (g. Vrečar). — Za igro je društvo — kakor sme videli — oskrbelo nove kulise. Vobče smemo reči, da si je „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“ s predstavo te igre utrdilo simpatije občinstva.

lj Pogrešanega stotnika našli. Nekaj dni so pogrešali občepriljubljene demobranskega stotnika g. Jurija Podlipnika. Sedaj so ga našli pri Ratačah. Obe nogi sta mu zmrznili. Prepeljali so ga v Ljubljano.

lj Pevski zbor »Glasbene Matice« ima danes, v sredo, dne 14. t. m., ob 8. uri zvečer v pevski dvorani „Glasbene Matice“ važno posvetovanje glede letošnjega izleta celega pevskega zbora. Cestiti člani se naprošajo, da pridejo k temu sestanku polnoštevilno.

lj Aretovan je bil na južnem kolodvoru 19letni Jurij Maredina, ker se je hotel s tujim potnim listom odpeljati v Ameriko.

lj Panorama Kosmorama. Kdor ne veruje, da naša civilizirana Evropa daleko zaostaja za Ameriko, naj se sam prepriča tekoči teden v panorami kosmorami na Dvornem trgu št. 3. Tam je namreč razstavljena svetovna razstava v St. Louisu l. 1904. Mi nismo bili tako srečni, da bi si bili mogli ogledati na licu mesta te razkošne stavbe z čarobnimi parki in umetnimi vodopadi ter vedometi, naravne posnetke pa imamo vendarle prilike videti, in to nas — kar je glavno jako malo stane, pa imamo vendar pol ure jako lepo zabavo za 30 h. Ne čudimo se, da je razstava stala toliko milijonov, kajti te stavbe najlepšega sloga in dovršene arhitekture, te umetne vodne naprave, parki itd. so dela, ki zaslužijo, da se ohranijo stoletja. V razstavi se zastepani večinoma vsi svetovni deli v najlepših strokah in je videti toliko raznih predmetov, da je res vredno iste si ogledati.

lj Mednarodna maskarada bo v nedeljo, 25. svečana 1906 ob 7. uri zvečer v veliki dvorani Grand Hotel Union ob priliki 100letnice francoskega karnevala v Ljubljani. Ob isti priliki bo veliki korse v nedeljo, 25. svečana tečno ob 4. uri popoldan — Zbirališče na Kongresnem trgu in Zvezdi, potem spreved po mestu.

lj »Slov. pisateljsko podporno društvo« je imelo sinoči svoj občni zbor, ki ga je otvoril g. prof. Perušek. O društvenem delovanju od zadnjega občnega zbora, ki je bil novembra lanskega leta, je poročal tajnik gosp. profesor Mačher. Izpremenjena društvena pravila je vlada potrdila. Društvo ima sedaj 1 člana, 2 ustanovnika in 47 rednih članov. Od teh je umrl K. Alister. Blagajnik g. prof. Funtek je poročal o društveni blagajni. Dohodkov je bilo od 8. jun. l. l. do 1. jan. t. l. 552 K 43 h, izdatkov pa 448 K 65 h, prebitka je torej 103 K 78 h. Za toliko se je letes tudi pomnežilo društveno premoženje, ki znaša sedaj 18.049 K 16 h. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor: Prof. g. Perušek, predsednik, edborniki pa gg.: prof. Funtek, notar dr. Hudovernik, prof. Macher, prof. dr. Orožen, prof. Pieteršnik in Trstenjak. Pregledovalca računov sta gg. profesorja Gerbič in Lederhas. — Nato je pa utemeljeval Trstenjak nekoliko zadirljivo svoj predlog, da se naj imenujejo Stritar, Gregorčič in Aškerc za častne člane društva, kar je bilo soglasno sprejeto.

Razne stvari.

Najnovejše.

Samoumor ali umor. Na Dunaju so našli v njeni sobi mrtvo vdovo Ano Staffy. Okrog vratu je imela zadržnjene vrv in poleg nje je ležala sekira. Zdravniki so potrdili samoumor, a sosede trdijo, da jo je umorila njena hči, ki se je ž njo vedno prepirala.

Svetinje v spomin rusko-japonske vojske bo dala kovati Japonska. Potrebuje jih 1.500.000.

„Bratje sv. Bernarda“ v Berlinu prepovedani. Berlinška dvorna gledališka intendantca je odpovedala že naznanjeno predstavo „Bratov sv. Bernarda“. Za razdeljene vloge so morali igralci vrniti. Pri nas in po drugih mestih pa je bila igra „senzacionalna“. V protestantskem Béroliu se bolj čuvajo pred napadi na katoliško cerkev, ko v katoliški Avstriji.

Spomladansko pesvetovanje avstrijskih škofov se prične 20. t. mes. v dunajski knezoškofijski palači.

Na protest katoličanov protirazdružiti katoliškega zakona pozivlja kardinal Gruscha avstrijske katoličane.

Tržaškega namestnika princa Hohehohe je imenovala lovranska občina za častnega občana.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. febr. V današnji seji drž. zbora je utemeljeval poslanec Pitacco, nujni predlog Italijanov v zadevi odvzeta poslov tržaškemu magistratu. Trdil je, da vlada ni imela za to povoda, ampak je to storila same iz sovražnosti do Italijanov, v kateri sovražnosti je sedanja vlada edino dosledna. Vladi se ni posrečilo prikriti pravih vzrokov.

Dunaj, 13. febr. Minister Bylandt je odgovarjal danes na novi italijanski nujni predlog: Vzroki, da je vlada vzela tržaškemu magistratu posle prenašanega delekroga, so edino le avstrijski. (Italijani kličejo: Vojaški!) Vlada nima vzroka, da bi tajila, če bi je vodili drugi razlogi. Zlasti ni bilo krivo temu maščevanje, ampak edine le zavest odgovornosti in dejanske razmere. Voditelj učnega ministrstva Bie nerth naglašja, da so bile šolske razmere v Trstu take, kakor nikjer v državi in da ni bilo mogoče spraviti v sklad sklepa tržaškega obč sveta z državno postavo (Slovenske šole! Op. ur.). Po kratki debati je bil italijanski nujni predlog odklenjen. Za nujnost so glasevali le Italijani, Vsenemci in Rusini. Med govorom italijanskih poslancev se je čulo odobravanje na galeriji, a predsednik je grozil, da bo dal galerijo izprazniti. — Posl. Stein je vložil obstrukcijski predlog in je dolgo časa govoril. — Grof Sternberg nujno predlaga, da se naj imuniteta poslancev razširi, tako da bi veljala tudi po razpustu zbornice do prihodnjih volitev.

Dunaj, 13. februarja. V današnji seji državnega zbora je interpeliral poslanec Biankini v zadevi naknadnih izpitev slušateljev zagrebškega vseučilišča v Avstriji.

Dunaj, 13. februarja. Državni zbor razpravlja o novem nujnem predlogu Steina in tovarišev glede skupnosti vojaške uprave. Veliki škandal.

Budimpešta, 13. febr. Sem je včeraj došel kurir z Dunaja, ki je izročil Fejervaryju pismo kabinetne pisarne. — Takoj nato se je zbral ministrski svet, kateremu je Fejervary naznanil, da je vladar dal svoje pritrdilo k razpustu državnega zbora.

Dunaj, 13. februarja. Fejervary je prišel sem. Bil je sem telefonično poklican. Dne 19. t. m. se oficijelno razglasi razpust ogrske zbornice.

Dunaj, 13. febr. Ogrska kriza je sedaj v odločilnem stadiju. Danes ob 2. uri pop. sprejme cesar Fejervaryja ter mu da pooblastila za razpust drž. zbora. Govori se, da pride v sejo ogrskega drž. zbora in v magnatske zbornico general v Stolnem Belgradu Starnisi ter pozove poslance, naj se pokore kraljevemu reskriptu ter zapuste zbornico, sicer bo prisiljen rabiti brahijalno silo, po drugi verziji pa pride kraljev komisar te naznanit le k predsednikoma zbornic, katerima izroči kraljev reskript.

Budimpešta, 13. februarja. Med sejo ogrskega državnega zbora izide posebna izdaja uradnega lista s kraljevim reskriptom, ki bo naznanjal, da se bodo vršile nove volitve, ko se pomiri narod. V oklicu bodo razlogi razpusta v tork dobe uradi navedila v zadevi trgovinskih pogodb. Plakati po celi deželi bodo pozivali vojaške novince, naj se prostovoljno oglase. Kdor se proste-

voljno eglasi, bo služil namestu treh le dve leti. Vsi zastopi, ki niso odposlali pristojevoljno plačanih davkov, bodo to morali storiti, sicer bodo komisariji proti njim sodnijske postopali.

Zemun, 13. febr. Hrvaških dijakov ni pustila oblast preko meje v Belgrad ker niso imeli potnih listov.

Pekin, 13. februar. Vlada je naročila podkralju v Kahunu, naj usmrti vse one roparje, ki so se udeležili napada na misijensko postajo.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dn	Čas opazovanja	Staanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebe	Padavina v mm
12	9. zveč	727.2	0.1	sr. szah.	obl.	
13	7. xjut.	726.8	0.0	brevzetr.	"	0.0
	2. pop.	726.4	1.4	sl. jvzh.	"	

Srednja včerašnja temp. 0.5° nerm. -0.5°

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 12. februarja 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	100.05	100.35
4% srebrna renta	99.95	100.15
4% avstrijska krona renta	100.15	100.35
4% zлата renta	118.30	118.50
4% ogrska krona	96.05	96.25
4% zлата	114.40	114.60
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.00
4% posojila mesta Spljet	100.65	101.65
4% Zader	100.00	101.00
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100.70	101.70
4% češka dež. banka k. o.	100.00	100.20
4% z. o.	100.15	100.25
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100.35	101.35
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106.70	107.70
4% zast. pisma Innerst. hr.	100.50	101.50
4% ogr. cen. dež. hr.	100.00	100.90
4% hip. banke	100.00	100.90
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99.50	100.50
4% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. Trst-Poreč lok.	99.90	
4% prior. dol. žel.	99.50	100.00
3% juž. žel. kup. 1/1, 1/2	316.60	318.60
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.75	101.75

Srečke.

Srečke od l. 1860/1.	197.00	199.00
1864.	289.50	291.50
tizske	160.50	162.50
zem. kreditne I. emisije	296.50	306.50
II.	298.00	308.00
ogr. hip. banke	263.00	271.00
srbske á frs. 100-	100.00	109.00
turške	149.00	150.00
Basilika	25.50	27.50
Kreditne	476.00	487.00
Inomoške	79.00	85.00
Krakovske	92.00	99.00
Ljubljanske	61.00	68.00
Avstr. rud. kriza	51.85	53.85
Ogr.	33.20	35.20
Rudolfove	57.00	63.00
Salburške	72.00	78.50
Dunajske kom.	531.00	541.50

Delnice.

Južne železnice	127.00	127.80
Državne železnice	669.75	670.75
Avstr. ogrske bančne delnice	1636.00	1646.00
Avstr. kreditne banke	67.75	67.25
Ogrske	792.25	793.25
Zivnostenske	246.00	247.25
Premogokop v Mostu (Brüx)	658.00	660.00
Alpanske montan	534.50	535.50
Praške žel. ind. družbe	2642.00	2648.00
Rima-Murányi	537.25	538.25
Trbovjske premog. družbe	278.50	279.50
Avstr. orožne tovr. družbe	576.00	571.00
Češke sladkorne družbe	159.00	160.00

Valute.

C. kr. cekin	11.34	11.38
20 franki	19.48	19.11
20 marke	23.80	23.55
Severigns	23.96	24.04
Marke	117.36	117.55
Laški bankovci	95.50	95.70
Rublji	251.50	252.25
Dolarji	4.84	5.00

Kot

Kuharica

želi vstopiti v službo ženska srednje starosti, v kako manjše župnišče na Kranjskem, Primorskem ali Štajerskem. — Ponudbe na uprav. pod št. 100. 327 2-1

Tržna poročila

dne 12. februarja 1906.

Budimpešta. Pšenica za april K 16.84 do K 16.86; rž za april K 13.72 do K 13.74; oves za april od K 14.86 do K 14.88; koruza za maj K 13.80 do K 13.82

Pšenica: ponudbe zboljšane, povpraševanje dobro, tendenca dobra, vzdržana. Prodaja 13.000 meterskih stotov, za nekoliko stotink višje. — Druga žita nespremenjeno. Vreme: oblačno.

Neutešljivo žalostnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je umrl iskreno ljubljani, nepozabni soprog oziroma brat, gospod

Ivan Ahlin

hišni posestnik in gostilničar

danes v ponedeljek, dne 12. t. m., ob 6. uri zvečer po dolgotrajni mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 59. letu starosti.

Pogreb drugega rajnika pojde v sredo, dne 14. februarja t. l., ob 1/2 4. uro popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 28, na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v mestni župni cerkvi pri sv. Jakobu.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, 12. februarja 1906.

336

Žalujoci ostali.

Kreditno društvo v Kranju javlja pretužno vest, da je prezasluzni predsednik njegovega ravateljstva blagorodni gospod

Janko Majdič

veleposestnik in veletržec, občinski odbornik, predsednik podružnice slov. planinskega društva za Kranj i. t. d.

danes ob 10. uri dopoldne v 36. letu svoje dobe po kratki, a mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne.

V Kranju, dne 12. svečana 1906.

Podružnica slov. planinskega društva za kranjski okraj javlja pretužno vest, da je njen prezasluzni predsednik, blagorodni gospod

Janko Majdič

veleposestnik in veletržec, občinski odbornik, predsednik kreditnega društva v Kranju itd. itd.

danes ob 10. uri dopoldne v 36. letu svoje dobe po kratki, a mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne.

V Kranju, 12. svečana 1906.

Zaradi selitve je poceni takoj na prodaj:

glasovir

sozna garnitura, kompl. prodajalniška oprava, stoli i. t. d.

Ogleda se lahko v Sp. Šiški, Vodnikova cesta 88 (zraven mežnarja), 337 2-1

Katol. bukvarna v Ljubljani

proroča 275 5-4

postne pesmi

za mešan zbor in orglje zložil P. Hugolin Sattner ord. ff. Mis. — Cena partituri po pošti K 1.60 partitura in glasovi po pošti K 3.20. v ak. posrezen glas 40 vin.

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje povodom bolezni in smrti naše iskreno ljubljene soproge in matere, gospe

Ane Javornik roj. Agnola

trgovčeve in županove soproge

kakor tudi za mnogobrojno spremsivo drage rajnice k večnemu počitku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem v lastnem imenu in v imenu svojih mladoletnih otrok svojo najiskrenejšo zahvalo. Istotako se zahvalujemo vsem darovalcem prelep h venec ter vsem obiskovalcem, ki so nam izrazili svoje sožalje bodisi na katerikoli način.

Posebej se zahvalujemo slavnemu občinskemu zastopu in slavn. gasilnemu društvu za mnogobrojno udeležbo, kakor tudi za žalostinke.

Vsem skupaj: Bog povrni!

Na Glincah, 11. svečana 1906.

326

Žalujoci ostali.

Stanovanja

z 1, 2 oziroma 3 sobami se oddajo.

Kje pove kamnosek Vodnik. 287 3

je najboljšje in najfinejše čistilno sredstvo.

Ivan Majdič naznanja v svojem in vseh sorodnikov imenu prijateljem in znancem žalostno vest, da je iskreno ljubljani sin, gospod

Janko Majdič

veleposestnik in veletržec, obč. odbornik, predsednik „Kreditnega društva v Kranju“ in „Podružnice slov. plan. društva za kranjski okraj itd. itd.“

v ponedeljek, 12. svečana 1906 ob 10. uri dopoldne, v 51. letu svoje dobe po kratki, a mučni bolezni mirno zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki preljubega pokojnika preneso se v sredo, dne 14. svečana 1906 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v tukajšnji župni cerkvi.

V Kranju, dne 12. svečana 1906.

Objava.

Slavnemu p. n. občinstvu osobito cenj. odjemalcem si usoja podpisano načelstvo najuljudneje naznaniti, da je v svoji zahtnji seji, 4. februarja letos, sklenilo z ozrom na sn. šno podražene vseh kovinskih materialij in delavnih močij. dvigniti cene vsem izdelkom iz železa za 10%, vsem kovinskim izdelkom pa za 15%.

Načelstvo zadruga kovinskih obrtov v Ljubljani.

267 3 3

2291 64

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Ekompt in inkasno menlo.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predajme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

JK* Borzna naročila. 252

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjžice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi

Konjarična delniška družba „MERCUR“ Wallzeile 10 in 13. Dunaj. Strebelgasse 7

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih 67 150-15